

ERDÉSZETI ÚJSÁG

szak- és társadalmi lap az erdészeti személyzet részére.

Előfizetési árak:

Egész évre 4 frt — kr.
Fél évre 2 frt — kr.
Negyed évre 1 frt — kr.

Előfizetési díjak, hirdetések s bármily
írásbeli közlemények a lap szerkesztőségéhez
küldendők.

Megjelenik

minden Vasárnap

Hirdetési díjak:

Egy hasábos garmond sor vagy annak
helye 10 kr. Ezen kívül minden hirdetésnél
30 kr. bélyegdíj fizetendő.

Nagyobb s többszörös hirdetményeknél mér-
sékelt díjak egyezség szerint.

Szegény ember maradj otthon.

Hazánk a folyó év nyarán nagy ünnepek színhelye volt; ünnepeltük annak ezer éves fönnállását. Voltak diszes fölvonulások, koronázási jelvények körülhordozása, emlékoszlopok és szobrok leleplezése és volt és még mindig van ezredéves kiállítás.

Az általános örömből, az általános ünneplésből mindenki osztályrészét kivette, kinek ezt csak ideje és zsebbe megengedte, mert hát hiába, az ilyeneken való részvételhez idő és pénz egyaránt kell. Ezrivel és százezrivel ment a nép mint valami bucsujárásra az ország szívébe, Budapest fő- és székvárosába, hogy részt vegyen az egész ország örömében, vigadozásában, hogy

megmutassa a bámulatunkra ide sereglett idegeneknek, hogy azokban az alkotásokban, melyekben szemük gyönyörködik, neki is van része, azoknak ő is parányi tényezője.

Megfordul ott ur, paraszt, kereskedő, iparos napszámos egyaránt nagy tömegekben, csak egy rétege volt tán a társadalomnak, melynek alig adatott meg, vagy csak szórványosan egyes szerencsésebb tagjainak a közös fényben sütkezni; a társadalomnak ez a rétege az erdészeti altisztai személyzet volt.

Az ezredéves kiállításnak nem csak fényre de tanulásra nézve is egyik legtekintélyesebb osztálya volt az erdészeti, méltó arra, hogy nem csak a szakemberek, de a laikusok is megtekintsék. A szakember kimondhatatlanul nagy

TÁRCZA.

Szüreti napok.

Jelige: „Kalapom, kalapom, csurgóra!”

A tisztelt olvasó elolvasva tárczacikkem címét és jeligéjét, bizonyosan azt fogja várni, hogy itt leirom neki az én szüreti vendégeskedésemet és az azon való vig kedvemet és tobzódásomat s már előre készül megirigyelni állapotomat. Nos, az ilyennek megnyugtatóra mondhatom, hogy az én szüreti multságom nem volt irigylésre méltó, sőt inkább szánalmat érdemelnék.

De nem akarok én itt hosszasan prézsmítani, hanem elmondom a dolgot úgy, a hogy történt, régi jó szokásom szerint tartózkodva minden tóditástól, egyenesen, szárazon.

Sz. város, mely szerencsés engem mint lakóját tisztelhetni híres arról, hogy sok a szölleje s hogy

szüretjén minden egyéb van csak jókedv nincs; a minden egyéb pedig áll egy kis fris kolbászból, lúcskos káposztából és valami tészta féléből, mit magyarárnak úgy hinak, hogy: bakeráj, Nevezetes a szüret még arról is, hogy ekkor itt minden ember vadász, még az olyan is, kinek egyébként egész éven át kaptafánál egyéb a kezében nem volt. A divatkereskedő segéd már napokkal előbb emelgeti arcához a rőföt s gyakorolja magát a bal szem lehunyásában és a czélozásban.

Nagyon természetes, hogy bennem is fölülkerekedett a már kialvófélben lévő vadászszenvély s kapva kaptam az alkalmon, midőn K. Laczi barátom fölszólított, hogy menjek ki vele a közeli R. község szőlőhegyére nyulászni. Indulás reggel 3 órakor saját alkalmatosságom, elemózsiás tarisznya és boros üveg vitelére cigány fölfogadva.

Megigértém, hogy pontosan megjelenek a lakásán. Igaz ugyan hogy vekerlém — vagy mia csudának hívják az ébresztő órát, lemondott további szerepléséről, ép-

hasznát merithetett tanulmányozásából, nem is szólva az ezzel összekötött élvezetről, mégis ezt az osztályt aránylag legkisebb számban a hivatottak látogatták.

Ha ennek a viszás állapotnak az indító okait kutatjuk, rájövünk, hogy nem annyira az illetők nembánomsága, nem érdeklődésük hiánya volt az akadály, hanem inkább a szegénység.

Az ilyen kirándulások — bár milyen olcsóság mellett is — mindig pénzbe, és pedig sok pénzbe kerülnek, már pedig általánosan ismeretes tény, hogy az erdészeti — kivált alantasabb személyzetnek ebből jutott legkevesebb s abból, mit egy ilyen kirándulásra elköltene, heteken keresztül kell megélnie családjaival egyetemben.

Tudva ezeket, alulirott igyekezett kieszközölni, hogy a kiállítási igazgatóság részéről a jelentkező erdészeti altisztek egyeseinek ugyanolyan kedvezmények nyujtassanak a fölránduláshoz, mint a csoportos kirándulóknak s erre nézve szóbeli biztatást is nyert, minek következtében az „Erdőőr“ című lapban fölhívást bocsátott ki a jelentkezésre.

Várni lehetett volna, hogy a rendkívüli kedvezményekre való tekintettel százával fognak résztvevők jelentkezni s mégis mi lett az eredmény? Az, hogy még ilyen módon sem lehetett legalább 30 tagból álló csoportot össze-

hozni, mert még a jelentkezők közül is egynehány hol betegség, hol egyéb más akadályok okából a részvételtől elállott s a jelentkezők száma annyira összezsugorodott, hogy a kilátásba helyezett kedvezmény meg lett tagadva s ki lett mondva, hogy ez csak abban az esetben lenne már most megadható, ha egy és ugyanazon állomásról legalább 30 résztvevő jelentkezik.

Ilyen körülmények között legmélyebb sajnálatunkra az egész kirándulástól el kellett tekinteni s a már fölküldött pénzösszeg visszautalványozása és kézhez vétele után kinek — kinek lefizetett pénzét visszaszolgáltatni.

Hogy ez így történt, véleményünk szerint tisztán az erdészeti altiszti személyzet mostoha angagi viszonyainak tulajdoníthatjuk, mert lehetetlen, hogy ha a körülmények megengedték volna, annyi ember közzül több nem jelentkezett volna. Természetes, hogy kiknek módjukban állott és idejük is megengedte, a kiállítást már régebben magukban is megtekintették.

A rendkívüli ünnepi esztendőre való tekintetből el lehetett volna várni az áltiszti személyzet kenyéradóitól, hogy személyzetüknek módot nyujtsanak az általános örömben való részvételhez és tapasztalataiknak az annyira tanulságos kiállítás megtekintése által való

pen úgy, mint nagybátja, a volt miniszerelnök a nagybányai képviselőjelöltségről, de hát nincs is nekem erre semmi szükségem; van nekem olyan ébresztőm, mely a mellett, hogy pontos, mint a halál, soha sem szorul az óras művészetére s ez a — gyomrom. Ez pontosan megkívánja az első kakasszóra az ő gyógy-cseppjeit, melyeket a buta köznép sligovicza néven ismer, melyek az azonban én a sokkal szebben hangzó „jaj de fáj“ elnevezést adtam. Bizalmamat ez most sem csalta meg, mert oly pontosan ugrottam talpra, mint ha én magam lennék ébresztő óra s fölhuztak volna, Sietemben észre sem vettem, hogy az ágyról bal lábbal léptem le, pedig a feleségem csiziója erről azt mondja, hogy nem jelent jót.

Minekutánna gyomromat a megkívántó adag csöppekkel megnyugtattam s a ruhát puskát, tarisznját magamra kapkodtam, siettem a szomszédban lakó Laczi barátom ablaka alá, hol már ott találtam a cigányt és P. barátunkat, ki szintén a vadászatra készült föl s kinek egyéb jó tulajdonságai között van még egy

nevezetes tulajdonsága s ez az, hogy mindenféle vérengzéstől irtózik s így bár ki is megy a vadászatra, ezt leginkább azért teszi, hogy legalább azoknak a szegény nyulaknak az életét mentse meg, melyek az ő utjába kerülnek, mert ő — mint maga állítja — lövő ugyan, de elvből mindig csak a vad mellé, nehogy kárt tegyen benne, hanem inkább csak azért, hogy a többi vérszomjas puskástól minél távolabbra elriassza.

Az elemőzsiát tartalmazó csomagocskát átadtam a cigány gondviselésé alá s kiszóllítottam Laczi barátunkat meleg ágyából. Mire kikászolódtott, az egek jóvoltából elkezdett csöpörészni s mi a kapu alá húzódva tanakodtunk a fölött, menjünk-e, maradjunk-e? A vadászszenvedély, no meg az, hogy egy évben csak egyszer van szüreti vadászat, meggyőzőtt arról, hogy mennünk kell, Ha nincs más mód, akkor esernyő alatt.

Szent Hubertus ugyan különös arcot vághatott, mikor meglátta kezünkben a vadászhoz méltatlan eszökt, de hát sebaj, csak hogy nem ázunk meg.

A másfél órai utat vidám csevegés közt tettük

gyarapításához, ezt azonban — kivéve egyes tiszteletre méltó kivételeket — alig tette meg valaki.

Már ebből az alkalomból is sajnosan kell éreznünk egy országos egyesület hiányát, mert ha ilyenünk van, úgy, mint ezt egyéb egyesületek megtették, ez is Budapesten tarthatta volna meg évi közgyűlését, mi által módjában lett volna a megjelent tagoknak az országos ünnepélyek részesévé is válni, sőt az egyesület a szegényebb sorsuakat, vagy legalább azok egyeseit némi anyagi támogatásban is részesíthette volna.

Hiába, szegények vagyunk s bár mihez kezdjünk, ezen a szegénységünkön törik meg a jó eredmény.

Vajjon soká fog ez így tartani? Vajjon ránk is lehet alkalmazni azt, hogy: „megálljatok, szegények, majd ezután jobban lesztek szegények“.

Podhradszky Emil.

Közös érdek.

(Folytatás).

Az egyesület megalakítása oly annyira életbe vágó kérdés, hogy azzal elejétől végig kell foglalkoznunk, miután pedig régi előfizetőink közül sok száz elmaradt s helyükbe újak léptek, kik az „Erdőőr“ 1895 évi 16-ik szá-

mában közzétett alapszabályokat egyáltalán nem ismerik és mert lapunk heti megjelenése során olyan körökbe is bejutott, melyeket nem csak fontosaknak, de mértékadóknak is kell tekintünk, szükségesnek véljük azokat újból egész terjedelmükben közölni, hogy így egyrészt a nagy közönség szerény kíváncsiságáról és hasznos igyekezetünkről tudomást szerezzen, másrészt meg az érdeklődők is látva azt, hogy legderekabb igyekezetük is milyen akadályokba ütközik, a nehézségektől ne riadjanak vissza, hanem új erővel lépjenek a küzdőtére és igyekezzenek az akadályokat legyőzni s megmutatni a világnak, hogy ők is élnek s követelik maguknak a létjogosultságot.

A tervezett egyesület alapszabályai a következők:

Az „Országos Erdészeti Altiszti Egyesület“ alapszabályai.

1. §. Az egyesület címe:

Az egyesület az „Országos Erdészeti Altiszti Segélyegyesület“ nevet viseli.

2. §. Az egyesület pecsétje.

Viseli az 1. §-ban meghatározott elnevezést köriratban az erdészeti jelvény körül.

3. §. Az egyesület székhelye.

A székhely az egyesületbe lépő tagok számára nyához képest az alakuló közgyűlés által lesz megállapítva. Ezen idő elérkeztéig az egyesület székhelye Gödöllő.

meg s mire az első szüretelő kijött a szőlőhegyre, már el is álltuk helyeinket; most már csak a szüretelők jöjjenek, hogy lármájukkal riasszák ki a nyulakat!

Jöttek is azok csoportosan; az előttem lévő szőlőbe is bejött három tisztes matróna (voltak együtt vagy négyszáz esztendősek) s miután hozzáfogtak a szüreteléshez, megeresztették szájuk zsilipjeit is és tettek hirtelen olyan karatyolást, mint mikor a nádasban a békák kezdenek el kurutytyolni. Istenem! milyen soványak voltak s milyen beszéd volt az! A szájuk úgy csikorgott bele, mint a kenetlen ajtó. No, nem is lövök én itt ma semmit, mert ezek még az oroszánt is elriasztanak, nem hogy egy gyáva nyulat.

Vártunk, vártunk órák hosszát, de bizon a mi nem jött, az a nyul volt. Fújunk tehát gyülekezőt s ide az elemozsinával! Mindegyikünk maga elé veszi a saját csomagját s miután a bicskát annak rendje és módja szerint kinyitottuk, kezdjük bontogatni az asztalkendőket. A víz már előre összefut a szájamban s mohó vágygyal csomózom ki a konyharuhát. Hát a

mint kibontom, majd hogy sóbálványnya nem váltam ijedtemben!

Ott feküdt előttem szépen összehajtogatva tizenkét pár új fuszekli, a mint a feleségem iskolát járó fiaimnak bepakkolta.

Ettem én már mindent életemben: szárazföldi és vízi állatot egyaránt, még talán óriáskigyót is, de fuszeklit — azt soha! Uram Istenem! hát már oda jutottam, hogy fuszeklit is egyem?

Jó szerencse, hogy a bajtársak oldalbordái fölös számmal tettek férjeiknek husokat, pogácsákat, így azután nekem is jutott abból, a mi talán a kopóknak volt szánva.

Igy azután csak meg lettem volna valahogy s miután Laczi barátom kulacsából egy jót huztam — mi nem kis fáradságomba került, mert az imposztor azt mondta, hogy tiz kortynál többet most nem ad, teljesen meg voltam a villásreggelivel elégedve. Laczi nem győzte szerénységemet csodálni, mikor az ádámcsutkámon meglátta, hogy tiz helyett csak kettőt

4. §. Az egyesület ügyviteli nyelve.

Az egyesület ügyviteli hivatalos nyelve az uralkodó magyar nyelv. Ezen vezettetnek jegyzőkönyvei s összes könyvei, számadásai, költségvetései s bármilyen kiadványai. Olyan tagok azonban, kik a magyar nyelvet nem bírják, a közgyűléseken saját anyanyelvükön is felszólalhatnak, mely esetben felszólalásaik tolmácsoltatni fognak.

Ha a szükség úgy hozná magával, gondoskodni fog az egylet, hogy alapszabályai, közgyűlési meghívói s egyéb fontos kiadványai más hazai nyelven is kiadassanak.

Eme intézkedés szüksége kivált a horvát-szlavonországi bajtársak tömeges belépése által válnék szükségessé.

5. §. Az egyesület hivatása.

Az egyesület hivatása egyrészt tagjait minden tőle kitelhető módon erkölcsileg támogatni s érdekeiket minden irányban megóvni és előmozdítani, másrészt anyagi segélyben is részesíteni.

Az anyagi segélyezés háromféle lehet, és pedig:

- a) halálesetknél temetkezési járulék;
- b) özvegyek és árváknak rendes és állandó évi segélye, valamint a sanyaru helyzetben lévő nyugdíjasok segélyezése;
- c) betegségek, szolgálatképtelenség, elemi csapások esetén a tagok támogatása és segélyben való részesítése.

6. §. A segélyezés mérve.

Halálesetknél egyszersmindenkorra megállapítatik, hogy a családfő elhalálozásánál 200 korona, a családanya elhalálozásánál 100 korona, gyermek elhalálozásánál 60 korona fizettetik az egyesület tagja, vagy hátramaradott hozzátartozóinak, illetőleg örököseinek, még pedig a halotti anyakönyvi kivonat bmuatása után azonnal.

Az özvegyek és árvák sorsáról a törvény által legmostohábbul lévén gondoskodva, az egyesület legfőbb célját képezendi az ezekről való gondoskodás

kortyantottam. Persze neki, mlnt amolyan fenyővizen fölnövekedett székely fiunak fogalma sem volt a magamféle alföldi ivók ama virtusról, hogy ha a Tisza lenne is borral teli, azt is kiinnák a nélkül, hogy csak egyet is kortyantsanak.

Miután láttuk hogy a szőlőhegynél eredményhez nem jutunk, mert nyulaink a sok vén asszony láttára és karatylolására mind visszariadnak, elhatároztuk, hogy a közeli erdőbe megyünk kopózni. Nyomban föl is kászolódtunk s megindultunk az esőtől sikossá lett uton hegynek föl, völgynek le, nem minden fáradság nélkül és sok bakamiatyánk kíséretében.

(Folytatás következik)

és megélhetésük biztosítása. A nyújtandó évi járulék az egyesület vagyonához mértén évről-évre a közgyűlés által fog megállapítani. Ugyanilyen eljárás lesz követve az olyan tagoknál, kiknek nyugbérük a tisztes megélhetésre nem elegendő.

A betegségekknél való segélyezésnél csak hosszabb tartamu és olyan kiadásokkal járó betegségek vétetnek figyelembe, melyek kiadásait fedezni a tag vagy éppen nem, vagy pedig csak nagy áldozatok árán képes.

Szolgálatképtelenség esetén leginkább irányadó az e §. 2. bekezdésében jelzett nyugbérések segélyezése. Elemi csapásoknál a segély mérvét a csapás nagysága és az egyesület vagyoni viszonyai határozzák meg.

7. §. Az egylet tagjai.

Az egylet tagjai lehetnek:

- a) tiszteletbeliek;
- b) alapítók;
- c) rendesek;
- d) pártolók.

8. §. Tiszteletbeli tagok.

Tiszteletbeli tagok azok, kiket a közgyűlés az erdészeti altisztek érdekeinek előmozdításában szerzett érdemeikért ilyenekül megválaszt.

9. §. Alapító tagok.

Alapító tag az, ki az egyesület alaptőkéjének gyarapításához egyszersmindenkorra 200 koronával, vagy pedig évenként 20 koronával járul.

10. §. Rendes tagok.

Rendes tagjai lehetnek az egyesületnek hazánk erdészeténél alkalmazott erdőőrök s az ezekkel ugyan egy célt szolgáló egyéb erdészeti alkalmazottak, mint famesterek, faraktár-, zsilip-, duzzasztó-, és gereb-őrök, vadászok, munka- és műfelügyelők, fűrészmes-terek, erdőlegények és erdőszolgák, szóval mindazok, kik az erdészetnél alkalmazva vannak s annak érdekeit szolgálják, legyenek ők akár a kincstárnál, akár pedig megyék, városok, községek, hitbizományok, alapítványok s bármi néven nevezendő magán uradalmaknál, ha a megállapított tagsági díjakat pontosan fizetik.

A rendes tagok tagsági díja egyelőre három osztályba soroztatik, és pedig fizetnek:

a 800 koronát meghaladó évi jövedelemmel bírók 16 koronát;

a 600—800 koronával bírók 12 koronát;

a 600 koronán aluli jövedelemmel bírók 8 koronát mint tagsági díjat évenként.

A tagsági díj nagyságát különben esetről esetre az évi közgyűlés lesz hlvatva meghatározni s így jogában áll idővel akár az egész három osztályu rendszert megváltoztatni, akár pedig a tagsági díjakat emelni vagy leszállítani.

Ezen felül a különféle beruházásokra szükséges összegek előteremtéséhez, minden rendes tag belépése

alkalmával egyszersmindenkora 2 korona felvételi díjat köteles befizetni az egyesület pénztárába.

Az egyesület fő célja lévén hazánk összes erdészeti altiszti s más hasonminőségű s fentebb részletezett alkalmazásban álló személyzetét tőle telhetőleg támogatni, kor szerinti határvonalak a tagoknál nem vonatnak s így abba a korosabbak is beléphetnek, mégis kimondatik, hogy az alapszabályok szerinti segélyezésben csak ama tag részesülhet, ki tagsági díjait már legalább egy évre befizette. Rendkívüli figyelembe vehető körülményeknél azonban a közgyűlés jogosítva van ettől eltekintve is tagját vagy hozzátartozóit segélyezni.

Eme intézkedés leginkább azoknál mérvadó, kik véletlen baleset folytán, vagy szolgálatuk buzgó teljesítése közben haltak el, vagy betegség és más csapás által sujtattak.

11. §. Pártoló tagok.

Pártoló tag lehet hazánk bármely honpolgára, ki az egyesület vagyonának gyarapításához évente 2 koronával járul.

12. §. A tagok kötelességei.

Első sorban minden egyes tagnak kell, hogy hivatását képezze az egyesület javának és érdekeinek minden irányban való előmozdítása.

A rendes tagok ezen felül kötelesek tagsági díjaikat az egyesület pénztárába pontosan befizetni.

13. §. A tagság megszűnése.

Az egyesület tagjai megszűnnek olyanok lenni:

- a) elhalálozás,
- b) önkényes kilépés,
- c) kirekesztés esetén.

Az első eset természetesen állván be, annak körülírása felesleges.

Önkényt az egyesületből kilépni bármely tagnak jogában áll, ez esetben azonban az általa már befizetett tagsági díjak az egyesület javára esnek, ő maga pedig e ténye által elesik a segélyezésre vagy bárminemű támogatásra való minden igényétől.

Kirekesztés két esetben fordulhat elő, és pedig;

a) Ha a rendes tag tagsági díját egy éven át felszólítás után sem fizette, és

b) Ha az emberi tisztességgel össze nem egyeztethető oly cselekményt követ el, mely méltatlanná teszi őt arra, hogy a becsület és tisztesség ösvényén járó s mocsoktalan jellemű bajtársai őt maguk között megtűrjék.

Itt még külön megállapítatik, hogy valamely erdészeti altisztnak fegyelmi uton az erdészet kötelekéből való elbocsátása nem involvája feltétlenül az egyesületből való kirekesztését, hanem csak abban az esetben, ha annak okai megbecstelenítő cselekedetre vezethetők vissza.

A kirekesztés mindkét esetében elveszti igényét a kirekesztett a már teljesített befizetéseinek visszatérítésére és az egyesület támogatását továbbra semminemű irányban sem igényelheti.

A tiszteletbeli és alapító tagoknál a tagság megszűnése természetesen csak elhalálozás esetén, vagy abban az esetben állhat be, ha erről önkényesen lemondanak, utóbbi esetben azonban az alapító tagok befizetett alapítványuk visszatérítésére igényt nem formálhatnak.

A pártoló tagság megszűnik az évi járulék befizetésének megszüntetésével, vagy halál esetén.

14. §. A tagok jogai.

A tiszteletbeli, alapító és pártoló tagok az egyesület gyűlésein részt vehetnek, azokon indítványokat is tehetnek, azonban szavazati joggal nem bírnak.

A rendes tagok a közgyűléseken akár személyesen, akár pedig megbízottjaik által az egyesület igazgatásába befolyanak, választják tisztviselőiket, indítványokat tesznek s azok sorsa felett határozataikkal döntenek. Ezen felül igényük van a 6. §-ban előírt segélyek igénybe vételére és az egyesület erkölcsi támogatására is.

A tagok a közgyűléseken való képviseltetésükkel csakis más rendes tagot bizhatnak meg, ilyen megbízott azonban személyében 20 szavazatnál többet nem egyesíthet.

A rendes tagok a mellett, hogy választói joggal bírnak, egyúttal az egyesület bármely tisztségére meg is választhatók.

Hasznos tudnivalók.

A lovak patáinak ápolása. A lovak munkaképessége szoros viszonyban van patáiknak jó vagy rossz állapotával. A pata gondozásával sok bajtól és kellemetlenségtől szabadulhatunk, sajnos azonban, hogy a patát majdnem általánosan elhanyagolják! Mindenekelőtt arra figyeljünk hogy az állás mindig tiszta és száraz legyen; ezt részben már azáltal elérhettük hogy ahol az állás agyaggal van kidöngölve, az agyagot salakkal keverjük, mikor is a vizelet könnyen elszívárogthat, ezt azonban legalább évenként meg kell ujtani. Az istálónak és az állásnak tisztán tartása által az állati ürületek rothadása lehetőleg korlátoztatik s a felbomlásnál képződő gázok, melyek a szemet és tüdőt nagyon ingerlik, mennyisége igen megkevesbül vagy egészen meg is szűnik. A patákat, mielőtt az állatok a munkába állítatnak s midőn a munkából hazatérnek gondosan meg kell tisztogatni. Megmosni csak akkor szabad, ha az megelőzőleg teljesen lehült, tehát mintegy két órával a munkából való visszatérés után. Hogy a pata puha és rugalmas legyen, azt időnkint tiszta tasózatlan zsirral vagy vazelinval kell bekenni, és pedig nemcsak a szarufalat, hanem a talpat is. Ez a patát számos külömhöző ártalmas hatás ellen védelmezni fogja. Ezen bekenés hetenkint egyszer kétszer eszközendő és pedig az épen megmosott s így puhább patára elegendő egy tengeriszem nagyságu zsiradékdarab, mely

alaposan bedörzsölendő, hogy a patába jól beivódjék. A bekenés után a ló még néhány óráig az istállóban maradjon, mert a por és szemét a zsiradékhoz tapad és a pata pórusait betömné. Meleg, száraz időben a patát nyirkos fűrészpörba takarjuk pár órára, vagy nyirkos agyaggal is bemázolhatjuk, hogy a pata belőle a kellő nedvességet fölvegye.

A borjak hasmenése. Tehenészetekben gyakran előfordul, hogy az ellett borjak nagyobb része mindjárt életük első napjaiban hasmenésben szenvednek. A széklelet eleinte hig, szürkés-sárgás, később barnás-sárgássá, majd véressé válik s ezen jelenség beálltát nemsokára a halálos kimenetel követi. A betegség oka fertőző gombában keresendő, a mely vagy az anyaméhüvelyének nyálkahártyájához van tapadva és ellés alkalmával az előrenyomuló magzat a száján át lesz a hüvelyhez tapadó gombák által ferőzve, vagy pedig az istálló talaja, az alom ilyen betegséget okozó gombák által van szennyezve s a lefekvő anyaállat tőgye érintkezvén a piszkos talajjal, avagy alommal, a borjak szoptatás alkalmával a csecsbimbókról szedik magukba a fertőző a anyagot. A borjak, melyek eleinte vigan ugrándoztak, a szoptatást abban hagyják, lehangoltak és szomorúak lesznek, többnyire alusznak, fekhelyükről alig vagy nehezen emelkednek fel, a szem beesett, a szutyak száraz, a bélmozgás élénk, az érverés gyors, koronként szürkés-sárgás, hig székleletet következik, a mely a végbél körüli szőröket összetapasztja, s jellemző az ilyen borjuketrecek édeskés-émelygős szaga. Később a tünetek sulyosodván, az állatok épen semmit sem szopnak, folytonos erőltetés, véres csikokkal kevert bélsárkiürítés és hideg verejtékezés közben elhullanak. Boncolás alkalmával a gyomorban és belekben nagyfoku vérbőséget és vérrel kevert, hig sárgás ürleket találunk, némelykor fekélyeket a vékony belek nyálkahártyáján. A betegek 50%-a elpusztul, de érlyes és okszeres gyógykezeléssel eme arányt kisebbitethetjük. Legjobb, ha tannint és salicilt egyenlő arányban, egy-egy késhegygyel véve addig adagolunk, míg a belek összehúzódása bekövetkezik és székleletre való inger kevesbedik, ezután a betegnek 1 deciliter vörösbort adunk egy-két tojást beléütvén. Az ilyen gyógykezelés mellett sok borjut megmenthetünk. A földolog azonban mindig az istálló fertőtlenítésében álljon: ha lehet, az előrehaladott vemhes állatok köttesenek külön és külső nemző részeik naponta 1% krerlinoldattal mosassanak le; a borjuketrecek naponta kitakarítottván, talajuk karbol-oldattal vagy szublimáttal fertőtlenítendő s végül a borjak naponta 2% krerlinoldatba áztatott vászondarabokkal letörölendő, magától értetődik a hol lehet, az egészséges borjaknak a betegektől való elkülönítése a gazdának első kötelessége leend. Bárányok- és malacoknál ezen betegség hasonlóan előfordul, a hol is jóval öldöklőbb; a gyógykezelésre és az ellene való védekezésre a főntebb elmondottak az irányadó elvek.

A tej használata a bor derítésére. A bor derítésére használt szerves anyagok — mint ismertes — oly nitrogénvegyületek, melyek a borban levő tanninnal durva, pelyhes csapadékot nemzenek. Ezen pelyhek a borban lassankint a fenékre ülepedvén, ugyszólván egy hálót képeznek s utjukban a bort zavarossá tevő anyagokat magukkal az üledékbe visszük. Ezenkívül magukkal ragadják a bor festőanyagának egy részét s esetleg a borban levő idegenizü anyagokat is, sőt biztos, hogy ez által a borban levő fehérjefélék egy része is az üledékbe kerül, mert az a bor, mely a derítés előtt melegítve vagy a levegőn hagyva megzavarodott, a derítés után gyakran nem zavarodik meg többé, jeléül, hogy ezen derítőanyagok a borok iskolázásánál valóban igen hasznos szolgálatokat tesznek. Ilyen fehérjeszerű anyagok a gelatin, vizahólyag, a tojásfehérje, a vér és a tej; a tej csapadékát a tanninnal vegyülő, de már a borban levő savak hatására kiváló kazeint szolgáltatják. Általában nem szivesen használják a bor derítésére a tejet, pedig ez e czélra kitünően alkalmas, nemcsak azért, mert mindenütt kapható és olcsó, de mert szintelenítő és idegen izt magába vevő hatása valóban jelentékeny. E két utóbbi tulajdonsága, továbbá azon körülmény, hogy saját térfogatával a bort szaporítja, az oka, hogy a tejet finomabb borok derítésére nem használjuk. Ha azonban bortól vagy más szeszes italtól festőanyagot vagy idegen izt akarunk elvonni, akkor a tej valóban kitünő szolgálatokat tesz. Például szolgáljon a következő eset: A tiszta szeszt igen jól lehet vasból készült rezervoárookban eltartani; a törköly, seprü vagy más gyümölcs-pálinka azonban szabad savakat is tartalmaznak, melyek a vasnak valamelyes részét feloldják, s ha most a szesz hordóba kerül, a hordó fájából vett csersavval egy kékes-feketés szint kap, mely azt eladhatatlanná teszi és annak kellemetlen izt is kölesönöz. Egy ilyen megfeketedett pálinkát sikerült három nap alatt teljesen rendbe hozni azáltal, hogy hozzá hektoliterenkint 1 liter lefölozött tejet keverték; a szesz kristálytiszta lett és kozmás voltából is vesztett, valószínűen azért, mert a tejben levő zsir azt fölvevén, magával az üledékbe vitte. A lefejtésnél azonban ügyelni kell, mert a csapadék könnyű és könnyen felkavarodik. A barnán törött bort is igen jól lehet tejjel tisztítani, ha annak 100 literéhez 1 liter tejet keverünk és 3—4 nap mulva lefejtjük. A tej azonban a kazeinen kívül 3.5% vajzsirt és 4.5% tejzükrot tartalmaz; a vajzsir a kazeinnal egyetemben az üledékbe kerül. A tejzükor azonban oldva marad, de miután 100 liter borhoz csak 1 liter tej teendő, ez oly csekélység, hogy az a borra nézve kedvezőtlen hatást semmi esetre sem gyakorolhat s annak izét sem módosíthatja, mert mennyisége legföljebb 0.045%-ra rughat. A fentjelzett esetekben tehát a tej alkalmazását a derítésre nyugodt lélekkel ajánlhatni.

Különfélék.

Személyi hírek. Kenda Ferencz, III. osztályu főerdőőr a szászsebesi m. kir. erdőhivatal zalatnai erdőgondnokságnál 31 évi szolgálat után 270 frtnyi nyugellátmánnyal folyó evi November hó elsejével végleg nyugdíjazva lett. A nyugdíjazottban lelkismeretes, becsületes alkalmazottat veszít az erdőkinestár.

Bedő Albert képviselőjelölt. Bedő Albert államtitkár és országos főreörmester szabadelvű programmal mint képviselőjelölt lépett föl az apatini választókerületben. Megválasztásának — mely biztosra vehető örömmel nézzünk eléje, mert benne az erdészeti ügyek hathatós és buzgó szószólót fognak nyerni.

A fogoly-vadászatok Sopronmegye egy részében igen gyengék voltak az idén, különösen a vármegye nyugati részében, a hol a költést a tavaszi és a nyári esők igen megrontották. A megyének másik részében, azonban igen sok fogoly volt. Így a Remann József szanyi urad. erdőmester kezelése alatt álló birtokokon 3000 darabon felül adtak el lőtt és eleven foglyokat. Mint örvendetes dolgot említhetjük meg, hogy e derék erdőmester, a ki Dunántul egyik legbuzgóbb munkása a vadászati ügynek, ez idén több mint 800 drb eleven foglyot küldött szét az országba, olyan vidékekre, a hol e szép, érdekes és hasznos szárnyasnak híjában voltak. A mint halljuk, még mindig lehet nála tenyészfoglyokat beszerezni. A fácánok és a nyulak Sopronmegyében igen jól szaporodtak.

Az erdei szalonkák. már minden vonalon megkezdették a visszavonulást. Az erdélyi megyékben már a múlt hónap végén mutatkoztak, e hónap elején azonban Moson, Sopron, Bars, Nyitra és Torontál megyéből az u. n. Őrségből mely a legjobb szalonkázó hely a megyében, — már szeptember végén tudatták megérkezésüket, valamint legutóbb azt is, hogy közbejött meleg időjárás a vonulást — úgy látszik — megakasztotta.

Kegyetlen katonatisztek büntetése. Romániában Rudisteanu hadügyminiszter drákói rendeletet bocsátott ki a katonai kegyetlenkedések meggátlására. Elrendelte ugyanis, hogy a legénységgel kegyetlenkedő tisztek vagy altisztek épp oly büntetéssel sujtatnak, mint az a közkatona, a ki főlebbvalójának nem engedelmeskedik, vagy azt bántalmazza.

A büszke 14-es huszárok. Sztaniszlau városában Galiciában nagy galibát csináltak a Csernovicban állomásozó 14. huszárezred közlegényei, a kiket szabadságra most bocsátottak haza Nyiregyháza vidékére. Sztaniszlauban a vasuti állomáson be akarták ültetni a nyolevan huszárt a teherkocsikba, melyekben katonát szoktak szállítani. Ez a dolog sehogyse tetszett a legényeknek, felzudultak és kijelentették, hogy huszár nem ülhet marhaszállító kocsiba. Nekik adjanak uri kocsit. Ezt persz nem kaptak. Erre megrohanták a legközelebbi személyszállító kocsit és elhelyezkedtek kényelmesen az első osztályu bársony vánkosokon.

A konduktorok próbálták leszállítani őket, először szépen kérték őket, azután káromkodtak, elhívták az állomásfőnököt, az is segített káromkodni, de a huszárok nem tágitottak. Eközben csengettek, a vonatnak indulni kellett. Az állomásfőnök végre nem tehetett egyebet, minthogy a huszárok által megszállott első osztályu kocsit lekapcsoltatta s a vonat elment. A huszárok ekkor leszállottak és diadalittasan vonultak be mind a nyolcvan a városba. Ott már nem foglalhattak el semmit, mert kirendelet ellenük rögtön két század gyalogost. Ezek azután körülfogták a huszárokat és úgy kísérték ki a csapatot újra a vasúthoz. A huszárok beérték az előbbi elvi jelentőségű tüntetéssel és most minden akadékoskodás nélkül beszállottak a teherkocsikba. A legközelebbi vonat vitte őket Magyarországba.

Veszedelmes tájék. West Palín Beech floridai városban szomorú véget ért az a társas est, melyet a Cragin házaspár adott s melyre összes jó ismerőseit és barátait meghívta. A gyönyörűen megvilágított kertben többek közt zálogosdit is játszottak. Egy Moore Julia nevű gyönyörű tizenhat éves lányka is azok közül való volt, a kik esókot vesztettek. Meg akarván tréfáltatni az egyik fiatal embert, a kinek csókot vesztett, elszaladt s elrejtőzött a közeli bokorba. A fiatal ember üzőbe vette, de a mint a bokorhoz ért, a leány velőtrázó sikoltásba tört ki. Iszonyatos dolog történt: egy párduc rávetette magát a leányra, földhöz vágta és marcangolni kezdte. A társaság többi tagjai, a mint meghallották a sikoltást, a veszedelem színhelyére rohantak, mire a párduc vad ordítással elfutott. A leány össze volt marcangolva; jobb karja eltört s jobb combján mély seb tátongott. A sérülések következtében másnap meghalt.

A legnagyobb harang. A világ legnagyobb harangját a minap öntötték Cincinában, az Egyesült-Államokban. Sulya 30.000 font, átmérője nyolc láb és magassága hét láb. A nyelve hétszáz fontot nyom. A harangérc 78 százalék rézből és 22 százalék ónból áll.

Felelős szerkesztő és lapkiadó tulajdonos:
Podhradszky Emil.

Ugy a kezdő mint a haladottabb
méhészek nélkülözhetlen lapja
a számos képpel illusztrált,
havonta megjelenő
„Széttelkintő Méhész”
Előfizetés:
Egész évre 2 frt. fél évre 1 frt.
Mutatványszámmal
szívesen szolgál a „SZÉTTEKINTŐ
MÉHÉSZ” szerkesztősége.
Sajtény, Csanádmegye.

„FONCIÈRE“ PESTI BIZTOSÍTÓ-INTÉZET

→ ALAPITTATOTT 1864. BUDAPESTEN. ←

Alaptőkéje 4.000.000 koronára, biztosítékai pedig 22.000.000 koronára rugnak; minélfogva a leggazdagabb és legnagyobb biztosítékot nyújtó biztosító-intézetnek sorába tartozik.

Ezen hazai intézet igen előnyös feltételek mellett nyújt mindennemű biztosítást: tűz, jég, szállítmány és üvegeken eshető töréskárok ellen.

Különös gonddal ápolja az élet és az embert érhető testi balesetek elleni biztosításokat.

A díjak a legolcsóbbak és a feltételek a biztosítottakra nézve felette kedvezők. — Bővebb felvilágosítással készséggel szolgálnak:

A központi igazgatóság Budapest, V. Sas-utca 10. — A vezérügynökség Kolozsvárott és az ország majdnem minden községében lévő ügynökségek.

Szászsebesen főügynökség *Baiersdorf Henrik* úrnál. Megbízható egyének egyszerű megkeresésre mint ügynökök alkalmaztatnak.

MEGJELENT

BLUM és TÁRSA

udvari egyenruha szállítók

 legujabb árjegyzéke.

Kérjen mindenki egy példányt ezen kiváló elsőrangú czégtől, mely bérmentve lesz azonnal beküldve.

A nagyméltóságu földmivelesügyi m. kir. Ministeriumnak 1894 évi augusztus hó 11-én kelt magas intézkedésével,

czégünk ujlag megbízott

a nagytekintetű erdőtisztek és az erdészeti altisztek egyenruhájának szállításával.

Tisztelettel értesítjük tehát, hogy nálunk minden néven nevezendő egyenruházati czikkek

hivatalos uton részletfizetésre

megrendelhetők.

POLGÁRI RUHÁK

a legjobb francia és angol divat szerint készítetnek.

Vidéki megrendelések kiváló figyelemmel eszközöltetnek.

 Óvakodjék mindenki oly czégektől, melyek olcsóbb ajánlattal akarják régi vevőinket félrevezetni

Kiváló tisztelettel

BLUM és TÁRSA

elsőrangú egyenruha készítő intézete.

Ő csász. és kir. Fensége József Főherceg udvari szállító

A földmivelés m. kir. Ministerium szállító.

BUDAPEST IV. Sütő utca 2. Szervitater sarkán.

Nyomatott Stegmann János könyvnyomdájában Szászsebesen.